

معرفی کتاب

دکتر محمد رضا فخر روحانی^۱

المقتل الحسيني الماثور، عرض روائی لاحداث كربلا علی لسان المعصومين عليهم السلام، نوشته آیت الله محمد جواد مروجی طبسی، تهران: دارالسمیع، ۱۳۸۵ ش / ۱۴۲۷ ق / ۲۰۰۶ م. ۳۰۴ صص

گونه ادبی-آئینی مقتل، وبه طور خاص مقتل الحسين، را می توان یک گونه ادبی-آئینی اسلامی وبه خصوص شیعی دانست. البته اغلب زندگینامه های حضرت امام حسین علیه السلام به مقتل منتهی می شود. دلیل روشن آن هم این است که عاشورا، نه تنها پررنگ ترین و درخشان ترین روز زندگی آن

حضرت، بلکه روزی کم نظیر در تاریخ جهان بوده که شخصیت محوری آن حضرت امام حسین علیه السلام وشهادت ایشان واصحابشان است.

در میان همه مقتل های جهان، مقتل حضرت امام حسین علیه السلام از این جهت استثنائی وبی نظیر است، که در یک نگاه می توان مقتل های آن حضرت را به مقتل های پیش وپس از شهادت آن حضرت تقسیم بندی کرد. مقتل های پیش از شهادت آن حضرت پیشگویی هایی موجز، درست واغلب بدون جزئیات و فقط صادر شده از جانب معصوم علیه السلام می باشد. جالب این است خود آن حضرت از جمله

۱. استادیار دانشگاه قم (Abumahdi1061@gmail.com)

معصومانی است که بارها به شهادت خودشان اشاره کرده اند. در مقابل، تعداد فراوان مقتل هایی هستند که بعد از شهادت آن حضرت نوشته شده اند.

مقتل هایی که برای حضرت امام حسین علیه السلام واصحابشان نوشته شده است بر حسب قابل قبول بودن مطالب از درجات مختلفی برخوردار هستند. از میان آنها، برخی از صحنه های مقتل ها از اعترافات دشمنان آن حضرت گرفته شده اند. اما قابل اعتمادترین مقتل ها، آنهایی هستند که تماما حدیث های نقل شده از معصومان علیهم السلام باشند. موضوع کتاب مورد بررسی، مقتلی مبتنی بر روایات است.

این کتاب که به همت والا و قلم شیوای حضرت آیت الله محمد جواد مروجی طبسی نوشته شده است. این کتاب دارای ۶ فصل است. فصل اول به سیره معصومین علیهم السلام درباره بزرگداشت واقعه کربلا می پردازد. همین فصل دارای بخش هایی درباره تکریم روز عاشورا، برگزاری مراسم عزاداری، ترغیب کردن شعرا به سرودن شعر، تمرکز بر گریه، تقرب جستن به خداوند با تبری از قاتلان آن حضرت، تاکید بر زیارت حضرت امام حسین علیه السلام، دعا کردن در زیر قبه شریف، استشفای تربت و خسران قاتلان آن حضرت می باشد.

فصل دوم به اخبار درباره شهادت آن حضرت که از اخبار نبوی شروع می شود که دست کم ده مورد ذکر شده است. بعد از آن، اخبار امام علی علیه السلام و امام حسن علیه السلام آمده است. احادیث فراوانی از خود امام حسین علیه السلام درباره شهادت خودشان نقل شده است، موضوعی که ناقص ادعای برخی در بی اطلاعی آن حضرت از سرنوشت منتهی به شهادت خودشان است.

فصل سوم که طولانی ترین مطالب را دارد، به مراحل گوناگون حرکت حضرت امام حسین علیه السلام از مدینه منوره تا شهادت در کربلا مربوط می شود.

فصل چهارم به رویدادهای بعد از شهادت حضرت امام حسین علیه السلام توجه دارد.

فصل پنجم به ماجرای سرنوشت اهل بیت علیهم السلام و آنچه در کوفه و شام کشیدند مربوط می گردد. در پایان این فصل بخشی به محل دفن سر مقدس حضرت امام

حسین علیه السلام اختصاص دارد. در همه این بحث‌ها، استناداتی مهم به روایات وجود دارد.

فصل آخر کتاب به بازگشت اهل بیت علیهم السلام به مدینه منوره و نحوه برخورد ایشان، خصوصا بزرگداشت عاشورا از سوی حضرت امام علی بن الحسین السجاد علیه السلام و امام محمد باقر علیه السلام اشاره می‌کند. پایان بخش کتاب نمایه‌هایی سودمند برای دسترسی سریع‌تر به مطالب مندرج در کتاب است.

